

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Verbo Dei Libri Tres

Helm, Heinrich

Coloniae, 1560

VD16 H 1736

Lex Dei instatu innocentiae, quae fuit. Caput V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30114

lucem magnam vidit, & gaudius est, & ambulavit in lumine eius. In Hierusalem verò cælesti, sol iste stat in medio cælo: quia ibi eum omnes cognoscunt, & vident eum sicuti est, facie ad faciem. Ibi regem in decore suo vident, quia lucerna ciuitatis illius, est agnus. Nunc autem, quomodo, & quod verbum Dei homines in singulis temporibus audierunt, despiciamus.

Lex Dei in statu innocentie, quæ fuit. Caput V.

A **I**n statu innocentie, per legem inditam & lumen vultus Dei, sciuit protoplastus voluntatem Dei, & omnia scientia salutis & sapientia Dei plenus erat: Non per studij exercitium, vel ingenium artis: sed per diuinæ beneficium largitatis. Sciuit Deum, cognouit semetipsum, habuit & scientiam vniuersorum, ideo rebus omnibus, iuxta vniuscuiusque naturam, gradum & proprietatem, nomina indidit. Exuberans namque diuina pietas, ab initio, homini boni & mali distantiam & discretionem infudit, quod lumen rationis, siue vultus Dei super nos signatū, vocamus. In isto lumine, fandi atque nefandi distantiam (si volumus) omnes videre valemus, & diuinæ bonitatis intueri bonam, beneplacentem & perfectam voluntatem, quod est verbum Dei. De hoc ait vir secundu[m] cor Dei: Signatum est super nos lumen vultus tui domine. Lumen vultus Dei super nos signatum est, quia in superiori parte nostra quæ ratio est, lumen intellectuale Dei impressum est. Quod dum à Deo (à quo est omne datum optimum & omne donum perfectum) deriuatur, lumen Dei dicitur. Illud lumen, sufficienter ostendit & docet, quæ sint principia speculabilium & operabilium fidei, à quibus cætera à nobis cognitu & factu necessaria deducuntur, ac veluti ex vniuersalibus, particularium cognitiones resoluuntur.

De illa

De ista luce & lumine dicit apostolus: Gentes quę legem Rom. 2.
Dei scriptam in tabulis lapideis quam Deus apellis dedit in Exod. 20.
pentathenco, non habent, naturaliter tamen ea quę legis 32. 34.
sunt faciunt. Vtiq; hoc modo ostēdunt opus legis scriptū
in cordibus suis.

Et ipsi sibi lex sunt, dum legem scriptam non habent. **B**
Quod ex eò consequens est, quòd testimonium illis cōsci-
entia eorum reddit, tam in malis quę contra, quàm in bo-
nis actibus quę cum illa lege Dei fiūt: iuxta illud Esa: Ag- *Esa. 3.*
nitio vultus eorū, respondebit eis. Hinc dominus ait: Ar- *Psal. 49.*
guam te, & per lumen rationis, infanda tua facinora, & sta-
tuam contra faciem tuam quia cogitationes iniquorū in-
ter se, mutuo se accusant, iuxta illud: Arguet te malicia tua
Et iterum: Impij viuent in cogitatione peccatorum suorū *Hier. 2.*
timidi: & traduent eos ex aduerso (etiam in cubili suo, *Sap. 4.*
vbi clauso sup se ostio soli sunt) iniquitates ipsorum. Quia *Matt. 6.*
conscientia, mille testes: Et pauor est operantibus malum. *Prou. 10.*
Et Esaias: Non est pax impijs: sed sunt sicut mare feruens, *Esa. 57.*
quod quiescere non potest: & redundant fluctus eius in
conculcationem & lutum. Hinc sapiens ait: Frequēter sce- *Sap. 17.*
leratos pręoccupant antequam inferuntur mala, pessima
redarguente eos eorum conscientia. Nam cum timida sit
nequitia, data est in omnem condemnationem, etiam illi-
us qui scelerata designat. Semper enim pręsumit sęua & *Prou. 28.*
perturbata conscientia. Sic fugit impius, nemine persequē- *Prou. 12.*
te: quia vt alibi dicit, quasi gladio pungitur conscientia. *Iob. 15.*
Hinc Iob ait: Sonitus terroris semper est in aure malę fi-
bi conscij: & cū pax sit, ille semper suspicatur insidias: Nō
credit quòd de tenebris reuerti possit ad lucem, circum-
spectans vndiq; gladium. Cum se mouerit ad quærēdum
panem, nouit quòd paratus sit in manu eius tenebrarum
dies. Terrebit eum tribulatio, & angustia vallabit eum,
sicut regem qui paratur ad bellum. Semper quasi tumen-
tes flu-

- tes fluctibus super se timet Deum: & pondus eius ferrè non potest. Summa: Non est grauior dolor, crux onerosior, hostis crudelior, tortor inimicior, rea conscientia. Potest dolorem lenire remedijs, crucem deponere, hostem fugere, tortorem verbis ad horam demulcere, conscientiam malam effugere non valet. Iussit enim Deus vt omnis mès mala, cruciatus sit sui authoris. Vermis ille non moritur, ignis iste non extinguitur: nisi homo relicta malitia, redierit ad Deum in toto corde suo. Hac via, & nulla alia, tristitia hæc in gaudium conuertitur verè pœnitenti.
- C** Sic Adam, mox vt mandatum Dei violauit, erubuit, abscondit se à facie Dei, timuit & fugit. Cain cum inuidia tabescente iter habens, mox vt iustum & innocentem fratrem suum occidit, peccatum suum in foribus fuit. Timuit enim, abscondit se: & vagus, & profugus sicut ouis quæ perijt, vagabatur in terra: Taceo Lamech qui Cain occidit, Taceo fratres Ioseph, qui seipfos arguebant, quòd innocenti fratri tanta mala irrogauerunt. Vnde dixerunt: Meritò hæc patimur, quia peccauimus in fratrem nostrum. Ille timor degeneres animos argués, etiam superbum ac scelestissimum Antiochum reprehendit & ad sui cognitionem aliquantum perduxit. Hæc profanum Esau rugire compulit à gemitu cordis sui. Hæc proiectum à facie domini Regem Saul, falsò quamuis, humiliavit: Et scelestum Achab, à iudicijs Dei timere fecit. Iste compulit Iudam proditorem, vt scelus confiteretur commissum, referret pecuniam & proijceret in templum. Hæc conscientia mali, ad pœnitentiam adduxit Dauid, Manassen, Magdalenam, Petrum Apostolum, & publicanum: quia spina suorum peccatorum compungebantur: & peccatum eorum contra eos erat semper. Nec pax vlla fuit illis à peccatorum suorum facie, nec ofsibus eorum, antequam à diaboli laqueis resipuerunt, & ab omnibus in-

bus inquinamenti carnis & spiritus, in sanguine agni se lauerunt.

Et contrario, secura mens & conscientia pura, quasi iuge D
conuiuium. quia bonos & rectos corde, cogitationes ex- *Pro. 15.*
cusant ab omni malitia & iniquitate: & defendunt ab ira,
agni, & à mala auditione illa: Ite maledicti in ignem æter-
num &c. Hinc Apostolus ait: Gloria nostra est testimoni- *Matt. 25.*
um conscientia nostræ. Illud videlicet, quod in simpli- *2. Cor. 1.*
citate cordis & sinceritate Dei, & non in sapientia carna-
li quæ est inimica Deo, & legi eius non est subiecta, ne-
que potest: sed in gratia Dei conuersati sumus in hoc *Rom. 8.*
mundo, sanctè, iustè & sine querela nos omnibus exhi-
hendo. Hinc iterum ait: Ego in omni conscientia bona *1. Thes. 2.*
conuersatus sum ante Deum & homines, vsque in hodi- *Act. 23.*
ernum diem. Et in hac nos suos vult esse imitatores, di- *1. Tim. 1.*
cens ad Timotheum & ad nos omnes: Hoc præceptum com- *1. Tim. 4.*
mendo tibi, vt milites in via Dei, militiam bonam, & bo-
num certamen consummes meo exemplo, habens fidem
& bonam conscientiam.

Vermis conscientia potest occultari, occidi non potest. Caput VI.

ERgo lex mentibus nostris inscripta, in fontes excu- *A*
sat & accusat fontes. Et hunc censorem effugere nul-
lus potest. Quamuis enim eousque in profundum malorum *Pro. 18.*
nonnulli veniant, eatenus à Deo recedant & se elongent,
quatenus arbitrum hunc spernant, & ultorem hunc dissi-
mulent, quod gloriantur in malitia, & quod potentes sint *psal. 51.*
iniquitate, quod lætentur cum malè faciunt, & in rebus *Pro. 2.*
pessimis exultent, quod iactent prædicentq; peccata sua, *Esai. 3.*
quasi Sodoma & Gomorra: Nihilominus arguit eos ma- *Hier. 3.*
litia sua, & auersio eorum eos increpat: vt dictum est.

O 2 Ille